

הגבריות החדשה

ד"ר ירון בוקר

"גבר לא היה מעלה על דעתו לכתוב ספר על מצבם המיוחד של הגברים באנושות... גבר לעולם אינו פותח בהצגת עצמו כפרט ממין מסוים, שכן עובדת היותו גבר מובנת מאליה". המין השני, סימון דה בובואר (1949).

אימרה זו של סימון דה בובואר שייכת להיסטוריה ואינה רלוונטית יותר כיום. בעבר היה ברור למה הכוונה כשאומרים גבר. אדם פעל "בצורה גברית", או לחלופין נאמר ש"אינו גבר" ולרוב הגברים היה חשוב "להיות גבר". כיום המושגים "גבר" או "גבריות" אינם מובנים מאליהם וניתנים להרבה פרשנויות. הקריאה "גבר" לאדם זר בסלנג הישראלי היא מעין געגוע לאותה תופעה, אף על פי שאיני מכיר אותך אתה גבר בעיני ובכך אני מקבל אותך ואולי מרגיע אותך מחרדה על כך שאתה אולי מרגיש "גבר".

אחד המייצגים לגבר בעבר היה הגבר בפרסומות לסיגריות. גבר הרוכב לבדו על סוס או לחלופין ניצב ליד מכונית אמריקאית גדולה עם סיגריה ביד, מעין שליט של עצמו ושל כל העולם. כמובן שגם בעבר לא היה רק טיפוס גברי אחד ויחיד, אך ברור שייצוגי הגבריות הישנים אינם מותאמים לימינו והגברים (וגם הנשים) מחפשים אחר גבריות אחרת, חדשה.

במהלך שנות ההיסטוריה האנושית הגבר יצא לצוד אוכל ונלחם בכדי להגן על המשפחה. הוא בצע את הפעולות הפיזיות הקשות ואילו גוף האישה היה גוף שמיועד לצורכי ילודה וטיפול בילדים, ולכן גם נשמר לצרכים אלו. כיום, רוב הגברים נזקקים פחות לכוח פיזי כי גבר העובד במשרד לא נזקק לכוח שונה מזה של אשה העובדת איתו באותו משרד. בעבר הגבר גם היה המפרנס היחיד או העיקרי ואילו כיום נשים רבות מרויחות משכורות היכולות לפרנס אותן ואת משפחתן ולכן פאן זה של הגבריות פחות מרשים את הנשים באופן יחסי לעבר.

"התנועה לגבריות חדשה"

עובדות אלו ואחרות הביאו ליצירת תנועות לגבריות חדשה בעולם. גם בישראל הוקמה התנועה לגבריות חדשה. התנועה הוקמה בשנת 1993 על ידי ד"ר חן נרדי כעמותה בשם "תנועת גברים נגד אלימות" ובשנת 1999 שונה השם ל"התנועה לגבריות חדשה". מדובר בעמותה ישראלית העוסקת בשוויון בין גברים ונשים בחברה ופועלת לשינוי חברתי שיאפשר לגברים לממש את החופש האישי שלהם להיות מי שהם רוצים ויכולים להיות, ולא רק מה שהם נאלצים להיות בגלל ציפיות החברה מהם בשל היותם גברים. משמעות ה"גבריות חדשה" היא שינוי שוויון בין נשים וגברים והגבריות והנשיות אינן שני הפכים המבטלים זה את זה, אלא שתי פנים של האדם השלם. הגבריות החדשה, גם שוללת דיכוי רגשות של בנים וגברים על ידי החברה. על פי רעיון הגבריות החדשה, אחד מאמצעי הדיכוי הרגשיים המופעלים על גברים מגיל צעיר הוא הלחץ החברתי "להיות גבר" ולעמוד במבחני גבריות קשים. גברים שאינם יכולים או רוצים

להתיישר על פי מבחני גבריות אלו עלולים למצוא את עצמם מנוודים על ידי גברים ונשים אחרים כ"לא גברים".

מהי אם כן גבריות?

גבריות היא לא תכונה, אלא מערכת של ציפיות ונורמות על פיה הגבר תופש את עצמו. מערכת זו מושתתת על החינוך בבית, החינוך בבית הספר, השפעת הצבא ועוד. הגבריות נתפשת כיום כדבר נזיל, שמשתנה בהתאם להקשרים משפחתיים, פוליטיים וחברתיים.

גם אם נלך לפי התאוריה הביולוגית שלפיה הגבריות קשורה להתפתחות האישית והביולוגית, יש להדגיש את העובדה, שהגבר, בחי העוברות שלו נמצא בסביבה נשית (פיזית והורמונלית), והוא בעצם נולד מתוך הסביבה הנשית וצריך להתהוות ולבנות את עצמו כגבר. בניגוד לכך האשה, היוצאת מסביבה נשית ונולדת כאשה, כך שגם מבחינה ביולוגית הגבריות מתהוות ולא נוצרת מאליה.

כיום ההסתכלות היא יותר בכיוון חברתי מאשר ביולוגי. קיימת תאוריה שהחברה הגברית בנויה מהגמוניות. לקבוצות שונות באוכלוסיה יש הגמוניה על קבוצות אחרות ולפי תאוריה זו, החברה מקבלת את ההגמוניות כדבר מובן מאליו. מי שבראש ההגמוניה מדכא את מי שמתחתיו וכן הלאה. ישנם בחברה מי שמוחים נגד ההגמוניה אך גם הם בעצם נהנים משאריות העצמות של השולטים. בעבר הדכוי היה כוחני-פיזי ואילו כיום הגמוניה יכולה להיות על ידי שליטה כלכלית או משפטית. על פי תאוריה אחרת, ישנם כיום "סוגי" גבריות שונים שהם לגיטימיים ומושתתים על שכל, כח, כסף ועוד, וכל אחד יכול להאבק על מקומו על עץ גברי אחר ביער ה"גברירות".

ומה קורה בתחום המיני?

אחד השנויים האופייניים של הגבר החדש בתחום המיני הוא, פחות התעסקות גברית בגודל הפין וההנאה העצמית שלו ויותר דגש על נסיון להביא את בת הזוג לסיפוק. הרבה גברים מוכנים להקריב את ההנאה הגופנית שלהם על מזבח הרצון לספק אורגזמה לבת הזוג.

שינוי זה הוא גם אחד הגורמים לבעיות בתפקוד המיני הן אצל גברים והן אצל נשים. נשים רבות רואות את עצמן כאחראיות לסיפוקן ואינן מעונינות שהגבר יקח אחריות על ההנאה שלהן. מצד שני הרבה גברים "חדשים" אינם מרגישים גבריים מספיק אם לא הביאו את הפרטנרית המינית לאורגזמה.

חשוב שגם הגברים ה"חדשים" וגם הנשים בעולם החדש ישימו לב, שכדי להגיע להתעלות מינית, חשוב שבנוסף לדאגה לבן או בת הזוג, כל אחד ינסה לדאוג גם להנאה המינית שלו או שלה.

באופן כזה, כאשר כל אחד לוקח אחריות על גופו, הלחץ והמתח מהאחריות פוחת, בהמשך ההנאה העצמית עולה ובעקבותיה גם ההנאה המשותפת של שני בני הזוג מהאקט המיני המשותף.

בדרך זו ה"מבצע להגעה לאורגזמה" יכול להפוך לאקט אינטימי-ארוטי-מיני מהנה לכולם.